

Titkári jelentés.

Egyesületünk igazgató-választmányának az az intézkedése, hogy idei közgyűlésünket a mai napra és e helyre hívta össze, úgy az idő, mint a hely megválasztása tekintetében eltér a mult évi közgyűlésnek e tárgyban hozott határozatától.

Mult évi közgyűlésünk ugyanis, melyet az ezredéves ünnepély alkalmából Budapestre összehívott Orsz. erdészeti gyűléssel kapcsolatban tartottunk meg, tudvalevőleg Nyitra városát és környékét jelölte ki idei tanácskozásaink színhelyéül, hol gyűlésünket kirándulásokkal kapcsolatban a nyár végén vagy az ősz elején kellett volna megtartanunk.

Az igazgató választmány szigoruan ragaszkodott is e tervhez s a három napra tervezett közgyűlés programját részleteiben is megállapította már, midőn véletlenül olyan körülmények jöttek közbe, melyek a megállapított program megvalósítását lehetetlenné tették s az igazgató-választmányt arra indították, hogy a mult évi közgyűlés határozatától eltérve, idei rendes közgyűlésünket Budapestre hívja össze, hol tanácskozásainkat rendszerint ebben az időszakban t. i. december közepén szoktuk megtartani.

Ezzel a változtatással közgyűlési évünk is meghosszabbodott, úgy hogy most közel ötnegyed év munkásságáról kell beszámolnunk.

Legfontosabb feladatunkat ezen idő alatt az a megbízás képezte, melyet a mult évi országos erdészeti gyűlés ruházott ránk, midőn a kopár területek befásítása, továbbá a felsőbb erdészeti tanügy szervezete és az erdészeti kísérletügy szervezése kérdésében hozott határozatainak érvényre juttatására egyesületünket kérte fel.

Nagy és fontos kérdéseket öleltek fel e határozatok, melyeknek különösen is emelte a súlyát az a körülmény, hogy egy közel félezer tagot számláló népes gyűlésnek egyhangu megállapodásait foglalták magukban.

Készséggel és lelkiismeretesen teljesítettük tehát az országos gyűlés megbízását, s megtettünk minden lehető arra nézve, hogy e határozatok minél előbb megvalósuljanak.

Felterjesztést intéztünk nevezetesen az illetékes földmívelésügyi miniszter urhoz s rendelkezésére bocsátva az Országos erdészeti gyűlés tárgyalásainak egész anyagát, egyesületünk nevében is a legmelegebben figyelmébe ajánltuk azokat az intézkedéseket, melyeket *az országos erdészeti gyűlés a fentebb említett három kérdés előbbre vitele céljából szükségesnek talált*, s a melyek tudvalevőleg a következőkre terjedtek ki.

A kopár területek beerdősítése kérdésében az országos gyűlés az érdekeltség felköltése és az erdősítési munkálatok nagyobb arányokban való megindítása céljából szükségesnek jelentette ki:

1. hogy a kopár és elkopárosodás veszélyének kitétt területek az egész országban összeirassanak:

2. hogy a birtokosok az erdősítési munkálatok teljesítése tekintetében megbízható állami szakközegek részéről tanácsos és utbaigazítással láttassanak el s e végből az állami erdőtisztviselői intézmény, mely egyes vármegyékben a községi erdők kezelésére szervezve van, törvényhozási úton az egész országra kiterjesztessék;

3. hogy a birtokost aránytalan költségekkel terhelő közérdekű erdősítéseket az állam anyagi támogatásban részesítse; és

4. hogy az olyan kopár területeket, melyeknek beer-

dősítése és hasznossá tétele másként nem remélhető, az állam szerezzze meg, és maga erdősítse be.

Az erdészeti tanügy kérdésében pedig felsőbb szakoktatásunk egészséges fejlődésének legfőbb, gyökeres baját abban a természetellenes kapcsolatban jelölte meg, mely ez idő szerint a selmeczi akadémián a bányászati és erdészeti szakoktatás között fennáll s ezért az erdészet érdekében szükségesnek jelentette ki, hogy az erdészeti szakoktatás a bányászatitól teljesen elválasztassék s az erdészet részére a jelenleginél alkalmasabb helyen, például a fővárosban egy kellően felszerelt önálló intézet létesíttessék.

És végül az erdészeti kísérlet érdekében kívánatosnak és szükségesnek jelentette ki, hogy az az eddigi előmunkálatok alapján a kormány által minél előbb szerveztessék s e végből megfelelő szervezetű kísérleti állomások állíttassanak fel.

Mint e rövid felsorolásból is látható, az országos erdészeti gyűlés határozatai mind a három kérdésben olyan gyökeres és messze kiható intézkedéseket hoztak az erdőgazdaság érdekében javaslatba, a melyeknek megvalósítása nemcsak alapos megfontolást és sokféle előkészületeket, hanem egyszersmind jelentékeny anyagi áldozatokat is kíván az államtól.

Annál örövendetesebb tehát egyesületünkre és általában véve azokra nézve, kik az Országos erdészeti gyűlés határozatainak meghozatalában részt vettek, az a leirat, melyet a földmivelésügyi minister ur fentebb említett felterjesztésünkre f. évi 4663. szám alatt válaszképen elnök Ö nagyméltóságához intézett s a melyet — bár az igazgató-választmány még nem tárgyalhatta — elnök Ö nagyméltósága felhatalmazása alapján egész terjedelmében

bátor leszek felolvasni, mint egy olyan nagybecsü okmányt, mely a t. közgyűlést a legközvetlenebbül meggyőzheti arról, hogy a szóban forgó közérdekű kérdésben tett javaslataink illetékes helyen nemcsak figyelemben részesítették, hanem részben már meg is valósították.

A leirat így hangzik:

1897. évi 4663. szám.

Nagyméltóságú Elnök: Ur!

A Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló Orsz. Erd. Egyesület nevében f. évi 62. sz. a. hozzám intézett nagybecsü felterjesztésre, melyvel az ezredéves ünnepély alkalmából összehívott országos erdészeti gyűlésnek a kopár területek beerdősítése, az erdészeti felsőbb szakoktatás és az erdészeti kísérletügy szervezése ügyében hozott határozatait figyelmembe ajánlani méltóztatott, mindenekelőtt tisztelettel értesitem Nagyméltóságodat, hogy az Országos Erdészeti Egyesületnek a magyar erdőgazdaság fejlesztése érdekében társadalmi téren kifejtett tevékenységét élénk figyelemmel kísérem s elemterjesztett véleményére és javaslataira, a felmerülő fontosabb kérdésekben mindig súlyt helyezek.

Ezért a mostani felterjesztés alkalmából is, őszinte köszönettel tartozom az egyesületnek azért a bizalomért, hogy az országos erdészeti gyűlés határozatait figyelmembe ajánlotta s a tárgyalások egész anyagának rendelkezésemre bocsátása által a közvetlenebbül érdekelt köröknek, a fentebb említett fontos kérdésekben elfoglalt álláspontját és kifejezésre juttatott nézeteit velem megismertetni szives volt.

Hogy a felterjesztésben figyelmembe ajánlott érdekeket részemről is fontosaknak tekintem, talán nem is szükséges említenem, mindamellett kiemelem, hogy különösen az

országban előforduló vizmosások mielőbbi megkötését és az aránylag nagy területeket elfoglaló kopárok beerdősítését nemcsak az erdőgazdaság, de általában a földmivelés érdekeinek biztosítása szempontjából is egyik legsürgősebb feladatnak tartom s méltányolom egyszermind az egyesületnek ezen nehéz feladat sikeres megoldására vonatkozó javaslatait is.

Nevezetesen abban a meggyőződésben vagyok én is, hogy a kopárok beerdősítése iránti hajlamot és fogékonyságot az érdekeltekben felkelteni s a nehéz és szakavatott vezetést igénylő munkálatokat mindenütt nagyobb arányokban megindítani csak akkor lesz lehetséges, ha az állam különösen a kisebb birtokosoknak a teendőkre nézve megbízható szakemberek segélyével utbaigazítással szolgál, a mire pedig az állam csak akkor lesz képes, ha a községi erdők gondozására egyes vármegyékben eddig szervezett állami kezelés törvényhozási uton az egész országra kiterjesztetik. Ezért egy erre vonatkozó törvényjavaslat tervezetét, mely a kopár területek beerdősítésére nézve egyéb hasznos intézkedéseket is tartalmaz, már elkészítettem s reménylem, hogy azt észrevételeinek közlése végett az Országos Erdészeti Egyesületnek is legközelebről megküldhetem.

Egyébiránt a kopárok beerdősítésének előmozdítása — a minek fontosságáról a most folyó országgyűlés megnyitása alkalmával mondott trónbeszédében Ő császári és apostoli királyi Felsőge is legkegyelmesebben megemlékezni méltóztatott, — eddig is egyik főbb tárgyát képezte a földmivelésügyi ministerium gondoskodásának. Az utóbbi időben azonban ennek a célnak az elérésére a korábbiaknál is messzebb menő intézkedéseket tettem. Nevezetesen a közgazdasági szempontból veszélyes s ehhez mérten

sürgős beerdősítést követelő kopárok, valamint a vizmosásoktól megszakgatott és a vizmosások keletkezésének kitett területek összeírását megkezdettem, és ennek eredményéhez képest gondoskodtam arról, hogy az ország azon vidékein, hol nagyobb kiterjedésű kopár és vizmosásos területek vannak, államsegély mellett csemetekertek telepítsenek és hogy azokból, valamint az országos erdei alap költségén már eddig is fentartott csemetekertekből, ugyszintén a kincstári erdőkben e célra termelt csemetekészletből a kopárok birtokosainak a szükséges csemetemennyiség díjtalanul bocsáttassék rendelkezésére; arra való tekintettel pedig, hogy a kopárok beerdősítését a legtöbb esetben az evvel járó tetemes költségek is jelentékenyen hátráltatják, gondoskodtam, hogy a szegényebb sorsu birtokosok a tulajdonukat képező kopárokon teljesített erdősítések fontosságához és a felmerült költségekhez mérten, az e célra rendelkezésemre állott összegből, kisebb-nagyobb pénzsegélyben részesíttessenek.

Másfelől az érdekelt birtokosok buzgalmét is fokozni igyekeztem azzal, hogy a sikerült kopár erdősítések megjutalmazására szánt díjak összegét a múlt évtől kezdve, 3000 frankról 6000 frankra emeltem föl. És végül mint-hogy azt kellett tapasztalnom, hogy a kopárok ügyének előbbrevitelében olyan eredményt, mely az ország közgazdasági érdekeit kielégíthetné, az eddig rendelkezésemre állott eszközökkel elérni nem lehet, gondoskodtam arról is, hogy a kopárok beerdősítésének hathatósabb támogatása céljából a jövő évi államköltségvetésbe az eddig rendelkezésemre állott összegeken felül államsegély czimén még 50.000 frt felvétessék.

Az erdészeti felsőbb szakoktatás ügyét szintén figyelemmel kísérem; minthogy azonban ez a kérdés más

fontos kérdésekkel szoros összefüggésben áll és jelentőségéhez mérten különben is beható megfontolást kíván, az országos erdészeti gyűlésnek ebben a kérdésben előadott véleményét és javaslatait egyelőre csak tudomásul vettem.

Az erdészeti kísérletügy szervezése iránt azonban már megtettem az intézkedéseket, sőt a szervezés munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy az általam tervezett intézmény remélhetőleg már a jövő év elején megkezdheti a magyar erdőgazdaság előrehaladása érdekében kifejtendő hasznos működését. Ebben az ügyben tett intézkedéseimről különben az Országos Erdészeti Egyesületet annak idején szintén tájékoztatni fogom.

Végül nem mulaszthatom el, hogy tapasztalt hazafias támogatásukért az Országos Erdészeti Egyesületnek, mindenekfelett és mindenekelőtt pedig Nagyméltóságodnak őszinte köszönetet ne mondjak.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Kelt Budapesten 1897. évi deczember hó 12-én.

Darányi, s. k.

Ezzel a leirattal kapcsolatban áll a második leirat, mely arról értesíti az egyesületet, hogy az erdészeti kísérletügy az 1898. évtől tényleg szervezve lesz s hogy a létesítendő kísérleti állomás szervezési szabályzatát a minister ur az egyesületnek is meg fogja küldeni.

1897. évi 12650. szám.

Az 1896. évi országos erdészeti gyűlés határozatai tárgyában hozzám intézett folyó évi 62. számú előterjesztése kapcsán van szerencsém értesíteni, hogy az erdés-

szeti kísérleti ügynek 1898. év kezdetétől való szervezése iránt intézkedtem s egyben van szerencsém értesíteni, hogy a létesítendő erdészeti kísérleti állomások szervezési szabályzatát később fogom megküldeni.

Egyuttal felkérem a t. egyesületet, hogy saját tevékenységi körében az erdészeti kísérleti ügyet hathatós támogatásban részesíteni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1897. évi december hó 18-án.

Darányi s. k.

Ezt a két leiratot, miután egyik e hó 14.-én, a másik pedig csak tegnap érkezett hozzánk — mint már megjegyezni szerencsém volt — az igazgató választmányának még nem volt módjában tárgyalni. A nélkül tehát, hogy e tárgyban valamely indítványt tehetnék, tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy azokat tudomásul venni méltóztatnék.

Ugyanilyen értelemben vagyok bátor bemutatni továbbá a földmivelésügyi minster urnak harmadik leiratát is, melyet f. évi december 9.-én 74541. szám alatt az erdészeti műszaki díjnokok ügyében intézett elnök Ö Nagyméltóságához.

A mult évi országos erdészeti gyűlés ugyanis, mint emlékezni méltóztatnak, az előbb említett kérdésekben hozott határozatainak végrehajtásán kívül egy tagtársunk indítványa folytán azzal is megbizta egyesületünket, hogy az állami erdészethnél alkalmazott műszaki díjnokok helyzetének javítása érdekében illetékes helyen lépéseket tegyen.

Teljes készséggel eleget tettünk e megbizatásnak is, sőt erre vonatkozó felterjesztésünkben hivatkozva arra az emlékiratunkra, melyet az állami erdőtisztek érdekében még 1893-ban intéztünk volt az akkori földmivelésügyi mi-

nister urhoz, nem csupán a műszaki dijnoki intézmény megszüntetését s az akadémiai tanulmányokat végzett fiatalságnak felesketett erdőgyakornoki minőségben való alkalmazását kérelmeztük, hanem utalva azokra a hátrányokra, melyek az állami erdészethnél tapasztalható kedvezőtlen előmeneteli viszonyokból az erdőgazdaságra általában háromolhatnak, egyuttal az állami erdészet szervezetének méltányos alapokon való újjászervezését is a legmelegebben figyelmébe ajánltuk a minister urnak.

Erre a feltertesjésünkre vonatkozik az a leirat, melyet említettem s melyet most a t. közgyűlés engedelmével egész terjedelmében felolvasni bátorkodom.

1897. évi 74541. szám.

Nagyméltóságú Elnök Ur!

A Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló Orsz. Erd. Egyesületnek az állami erdészethnél ez idő szerint fennálló műszaki dijnoki intézmény megszüntetése iránt 1897. évi 1862. szám alatt hozzám intézett felterjesztésére, melyben hivatkozással az 1893. évi 847. szám alatt hivatali elődömhöz intézett kimerítő emlékiratában előadottakra, egyszersmind az állami erdőtiszték jelenlegi szervezetének méltányos alapokon való újjáalakítását is, az ország erdőgazdasági viszonyainak egészséges fejlődésére közvetlenül kiható sürgős intézkedésnek jelezte: van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy az egyesület felterjesztésében foglaltakat *részemről is beható megfontolást érdemlő kérdéseknek tekintem* s erre való tekintettel a legsürgősebbnek tekinthető intézkedést már meg is tettem, amenyiben a műszaki dijnoki intézmény megszüntetése czéljából a törvényhozás elé terjesztett 1898. évi állami költségvetésbe

az eddig alkalmazott műszaki díjnokok részére megfelelő számú erdőgyakornoki állást vettem fel.

A mi pedig az egyesületnek a jelenlegi szervezet módosítására vonatkozó kérelmét illeti, tisztelettel értesitem Nagyméltóságodat, hogy *teljesen méltánylom azokat a komoly szempontokat, melyeket az egyesület felterjesztésében kérelme megokolásául felsorolt s a mennyiben az államháztartási szempontok azt megengedik, ezen kérdést is előbbre vinni fogok törekedni.*

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Kelt Budapesten, 1897. évi december hó 9-én.

Darányi, s. k.

Mint a felolvasottakból meggyőződni méltóztattak, óhajtásaink első részének teljesülésére már a közel jövőben biztos kilátást nyújt a leirat, de nem zárja ki óhajtásaink második részének a megvalósulását sem.

Miután az igazgató-választmány ezt a leiratot sem tárgyalhatta még, ennél is csak azt kérhetem a t. közgyűléstől, hogy a benne foglaltakat tudomásul venni méltóztassék.

Munkásságunk egyéb részleteire térve át, tisztelettel jelentem a közgyűlésnek, hogy a vasuti szállítás díjtételei kérdésében korábban megkezdett tárgyalásaink alapján, melyekről már a múlt évi közgyűlés elé terjesztett jelentésemben is megemlékeztem, komoly lépéseket tettünk annak érdekében, hogy a fogyasztási központoktól távol fekvő bükösök nagy tűzifakészleteinek értékesítése és a csekélyebb értékű fatermékek forgalma a szállítási díjtételek mérséklése által megkönnyíttessék.

Sajnos, ezt a törekvésünket eddig kevés siker kísérte. A kereskedelemügyi minister ur ugyanis e tárgyban hozzá-

intézett emlékiratunkra, melyben a tűzifát az I. kivételes dijszabásból a II. kivételes dijszabásba, a mezőgazdasági és bányafát s más kisebb méretű és értékű faválasztékokat pedig a 2. külön dijszabásból a 3. külön dijszabásba kértük áthelyezni, ez évi július hó 9-én kelt leiratában kérelmünket teljesíthetetlennek jelentette ki s a tűzifára nézve csupán azt a kedvezményt adta meg általánosságban, a melyet a Budapestre érkező tűzifa-szállítmányok ez idő szerént is élveznek. A Budapestre érkező tűzifa t. i. abban az esetben, ha 250 kilométernél nagyobb távolságról adatik vasutra, 10°/o dijmérséklésben részesül; a kereskedelemügyi minister ur tehát ezt a kedvezményt most, egyelőre kísérletképen, minden más fogyasztási helyre érkező tűzifára nézve is kiterjesztette, de más könnyítést az erdei termékek számára nem volt hajlandó megengedni.

Az igazgató-választmány a minister urnak ezt az elhatározását egyelőre tudomásul vette ugyan, de mivel a kérdésnek az erdészet szempontjából nagy fontosságot tulajdonít, a leiratot végleges megállapodás előtt jónak látta megfontolás és esetleges javaslattétel végett annak a bizottságnak adni ki, a mely ennek a kérdésnek a tanulmányozásával korábban is megbizva volt.

Behatóan foglalkoztunk a vadászati törvény revíziójának kérdésével is, egy törvényjavaslat-tervezetnek a nyomán, melyet a földmivelésügyi ministerium már évekkel ezelőtt megküldött véleményadás végett egyesületünknek, de a mely — mint tudva van — utóbb ismét levétetett a napirendről. Most a földmivelésügyi minister ur felhívására újból tanácskozás tárgyává tettük ezt a tervezetet s nézeteinket terjedelmes véleményben fejtettük ki a minister ur előtt, melyben — mint közzétett jegyző-

könyveinkből is ismeretes — a vadászati érdekek mellett az erdőgazdaság és általában véve a földbirtok érdekeit is gondosan figyelembe vettük s az elmaradhatatlan vadkárokból származó érdekellentétet a vadászat gyakorlója és a földbirtok tulajdonosa között méltányosan kiegyenlíteni igyekeztünk.

A kisebb jelentőségű ügyek közül, melyekkel az igazgató-választmány a lefolyt közgyűlési év alatt foglalkozott, mindenekelőtt Zivuska Jenő tagtársunknak a selmeczi akadémiai ifjúsági kör nevében előterjesztett indítványát említem fel, melyet a múlt évi közgyűlés megfontolás és belátása szerint való intézkedés végett az igazgató-választmánynak adott volt ki.

Az igazgató-választmány ezt az indítványt, miután ugy találta, hogy az tulajdonképen az akadémia belügyeihez tartozó kérdéseket érint, az illetékes akadémiai igazgatósághoz tette át tárgyalás és esetleges intézkedés végett.

Megemlítem továbbá, hogy Schauschek Gábor tagtársunknak azt az indítványát, hogy az erdészeti hatóságok és állami erdészeti hivatalok szervezetéről és személyzetéről közölt sematizmusunkba a magánuradalmak erdőtiszti személyzetét is fölvegyük, a múlt évi közgyűlés határozatához képest teljesítettük.

Ellenben egy magánszolgálatban álló tagtársunknak, Wilde Ferencz uradalmi erdésznek azt a kérelmét, hogy az egyesület egy 1880-ban kiadott földmivelésügyi minis-teri rendeletnek módosítása iránt lépéseket tegyen, nem teljesíthette a választmány. Ez a kifogásolt rendelet az erdőtisztek felesketéséről szól s azon erdőtisztekről, a kik törvényes minősítéssel nem bírnak, de az erdőtörvény életbe lépésekor valamely 17. §. alá tartozó erdőbirtokon tiszti minőségben már alkalmazásban állottak, ugy rendel-

kezik, hogy azon az állomáson, melyen őket a törvény találta, meghagyhatók ugyan, de addig, míg a törvény által megkövetelt minősítést meg nem szerzik, sem elő nem léptethetők, sem más 17. §. alá tartozó birtokosnál nem alkalmazhatók.

Ezt a rendelkezést Wilde tagtársunk az érdekeltekre nézve sérelmesnek találván, a rendeletnek oly értelmű módosítását kívánta, hogy az ilyen erdőtiszték más 17. §. alá tartozó birtokosokhoz is átmelessenek olyan állásra, a milyent az előbbi birtokosnál a törvény életbelépésekor betöltötték.

Az igazgató-választmány azonban ezt a kívánságát Wilde tagtársunknak a törvény rendelkezéseivel nem találta összeegyeztethetőnek s ezért a kifogásolt rendelet módosítása érdekében nem is tett lépéseket.

Egy másik tagtársunknak, Förster Gyulának indítványát sem vehette figyelembe az igazgató-választmány, bár készséggel elismerte, hogy annak méltánylást érdemlő, humánus gondolat képezte az alapját.

Förster tagtársunk t. i. utalva arra, hogy a Tátra-Füredék közvetlen szomszédságában levő Szépkilátás nevű épületcsoport eladás alá kerül, ennek az épületcsoportnak megvásárlását és a betegeskedő és lábadozó egyesületi tagok és hozzátartozóik részére olcsó üdülőhelyül való berendezését javasolta; az igazgató-választmány azonban, tekintettel az alapszabályok 64. és 2. §-ára, melyek az egyesület vagyonának ily célokra való fordítását kizárják, ezt a javaslatot érdemlegesen nem is tárgyalhatta.

Irodalmi munkásságunkra térve át, örömmel jelenthetem, hogy korábbi intézkedéseink s áldozatkészségünk, melylyel a hivatottaknak módot nyújtottunk a munkálko-

dásra, a lefolyt idő alatt is több értékes termékkel gazdagították erőteljesen fejlődő szakirodalmunkat.

Megjelent az Erdészeti Növénytan II. része s ezzel teljes befejezést nyert az a régen sürgetett nagy munka, melynek megírására még 1880-ban tettük meg az első intézkedéseket.

Megjelent továbbá a Legelőerdők kérdését tárgyzó pályamunka is, melyet — bár a kiadásról maga a szerző, Márton Sándor tagtársunk gondoskodott — egyesületünk tagjai árkedvezményenyl szerezhetnek meg.

És elkészült Vadas Jenő t. tagtársunk is pályadíjnyertes munkájának, az Erdőmivelés kézikönyvének sajtó alá rendezésével, úgy, hogy az tegnap meg is jelent.

Népszerű erdészeti ismerettárunknak az a sorozata pedig, melyet eredetileg 4 füzetre terveztünk, egyelőre teljes befejezést nyert azzal a munkával, melyet a már megjelent 3 füzet nagyjérdemű szerzője, Fekete Lajos tisztelt tagtársunk ez év elején beterjesztett. Ennek a résznek, az eredeti program szerint, az ismerettár negyedik és utolsó füzetét kellett volna képeznie s az erdők rendszeres kihasználását és a kihasznált erdők felújítását kellett volna tárgyalnia.

A szerző azonban munkájaközben arról győződött meg, hogy feladatát nem oldhatná meg sikeresen s a népszerű erdészeti ismerettár hiányos maradna, ha a most említett feladatokon kívül nem ismertetné meg művében egyszersmind az erdők berendezésének és az évi fatermés megállapításának legegyszerűbb módjait és szabályait is. Felvette tehát ezeket is munkájába s az elkészült kéziratot azzal a javaslattal terjesztette be az igazgató-választmánynak, hogy miután ilyen módon dolgozatának terjedelme az eddigi füzetek terjedelmét többszörösen

is meghaladja, azt ne egy füzetben, hanem tartalmához képest 3 részre osztva, 3 külön füzetben adja ki az egyesület; úgy, hogy az egyik az erdőrendezésről, a második az erdőhasználatról és a harmadik az erdők felújításáról szóljon.

A bíráló-bizottság, mely Fekete t. tagtársunk munkáját most is teljes elismerésével tüntette ki, mint annak idején a már megjelent 3 első füzetet, maga is melegen pártolta ezt a javaslatot s ennek folytán az igazgatóválasztmány szintén abban állapodott meg, hogy a szóban forgó részt három külön füzetben adja ki s mint a megelőző füzeteket, ezeket is ingyen osztja ki 5000 példányban a községi előljárók, néptanítók, kisbirtokosok, erdőőrök és az egyesület tagjai között.

Sajnos, a bíráló-bizottságnak azt a javaslatát, hogy az érdemes szerző tiszteletdíja a munka terjedelmével arányban felemeltessék, az igazgatóválasztmány már a megbízás határozott feltételeivel szemben elvi okokból nem teljesíthette.

Népszerű erdészeti ismerettárunk tehát így az eredetileg tervezett 4 füzet helyett 6 füzetből fog állani, sőt ha a tisztelt közgyűlés az igazgatóválasztmány javaslatát elfogadni méltóztatik, utólagosan még egy hetedikkel is megtoldatik.

Az igazgatóválasztmány ugyanis, midőn legutóbb ezzel a kérdéssel foglalkozott, arra a meggyőződésre jutott, hogy a népszerű erdészeti ismerettár az előbb említett 6 füzettel sem volna még egészen teljes, mert még mindig hiányoznának belőle azok a tudnivalók, melyek a hazai erdők növényzetének megismeréséhez szükségesek. A csemetenevelésről szóló első füzet ugyan magában foglalja a főbb fajok rövid leírását is, de az alárendeltebb

fanemek, cserjék és más hasznos és káros növények ismeretét sem ez, sem a többi füzetek nem tárgyalják.

Az igazgató-választmány tehát készséggel elfogadva elnök ő exczellenziájának erre vonatkozó indítványát, felhatalmazást kér a t. közgyűléstől arra, hogy ezt a hasznos és sikerült irodalmi vállalatot, a milyennel még a nagy nemzetek irodalma sem dicsekedhetik, egy 7-edik füzettel is kiegészíthesse, egy olyan füzettel t. i., melynek az lesz a rendeltetése, hogy az erdészeti ismerettár közönységével a hazai erdők növényzetét, nevezetesen a Magyarországon honos fanemeket, cserjéket és a különböző vidékeken és termőhelyeken előforduló vágások, erdősitések, tisztások és ritkás erdők gazdasági tekintetben figyelmet érdemlő hasznos és káros növényzetét könnyen megérthető népszerű előadással megismertesse, úgy, hogy azokat e füzet segítségével a nem szakavatottak is felismerhessék és gazdasági jelentőségük szerint méltathassák. Egy ilyen füzetnek a megírása és kiadása most, midőn az Erdészeti Növénytan már megjelent, aránylag nem fog nagy nehézséggel járni s az egyesületet sem fogja nagy kiadásokkal terhelni, mert a szükséges illusztrációk, a melyekre ennél a füzetnél különös súlyt kell helyezni, nagyrésztben rendelkezésre állanak.

A füzet megírásával szintén Fekete Lajos főerdőtanácsos urat óhajtáná a választmány megbizni, ki a már kész 6 füzetet megírta és a ki e megbizást sokféle egyéb elfoglaltsága daczára hajlandó is elvállalni, ha a munka be-terjesztésére a t. közgyűlés neki másfél évi időhaladékot enged.

Az igazgató-választmány ugyan a füzet mielőbbi megjelenését óhajtja, mindamellett a siker érdekében mégis megadni kéri ezt az időhaladékot, a tiszteletdíjra nézve pedig

azt javasolja, hogy azt a t. közgyűlés ebben az esetben ne meghatározott átalány-összegben szabja meg, mert az — mint a legutóbb elkészült füzeteknél is történt — esetleg elégtelennek bizonyulhatna, hanem ivenk szerint állapítsa meg, még pedig nyomtatott ivenként 35 frtban.

Egyebekben a megbízás feltételei ugyanazok maradhatnak, mint a már elkészült füzeteknél voltak, a tiszteletdíj fedezéséhez szükséges összeg pedig, tekintettel arra, hogy a Deák Ferencz-alapítvány kamatai az 1898. év végéig lefoglalva vannak, egyfelől az idei bevételek feleslegeiből s másfelől a jövő évi költségvetés azon hiteléből fedeztethetnék, a mely az egyesület terhére kiadott könyvek költségeinek fedezésére szolgál.

Az igazgató-választmány nevében tehát tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy az itt előadott feltételeket jóváhagyva, az igazgató-választmányt felhatalmazni méltóztassék, hogy a népszerű erdészeti ismerettár tervezett hetedik füzetének megírására Fekete Lajos főerdőtanácsos urnak megbízást adhasson.

Másik ismeretterjesztő vállalatunkból, az erdészeti ponyvafüzetekből is kiadtunk egy új sikerült füzetet s örömmel tapasztaltuk, hogy ez is ép oly kedvező fogadtatásra talált a magyar nép körében, mint a megelőző füzetek.

Irodalmi tevékenységünknek arról a részéről, mely a Deák Ferencz-alapítvány irodalmi pályázataival és megbízásaival áll kapcsolatban, tárgysorozatunknak 4. pontja alatt leszek szerencsés az igazgató-választmány nevében jelentést tenni.

Itt tehát csupán még egy kedvező jelenségről kell megemlékezni, arról a tapasztalatról t. i., hogy szaktársaink közül ma már sokan egyesületünk közvetlen ösztönzése nélkül is szívesen vállalkoznak egyes kisebb önálló munkák

megírására s csupán munkájuk megbírlását s kedvező esetben a kiadás megkönnyítését kérik az egyesülettől.

Ilyenek például Péch Dezső erdőmesternek A külföldi fanemek telepítéséről szóló munkája, Divald Bélának A jegenyefenyő monografiája című dolgozata és Béky Albertnek az erdőőri szakiskolák és az erdőőri szakvizsgákra készülők számára írt Erdészeti számtana, melyeket az igazgató-választmány megbírlásra mind elfogadott.

A bíráló bizottságok azonban még egyik munka felől sem nyilatkoztak véglegesen s így az igazgató-választmány sem tehet most még javaslatot azok kiadása vagy mellőzése iránt. Egyébiránt ha a bírlatok sorsa el is dül, akkor is figyelemmel kell lennie a választmánynak az esetleg kiadásra ajánlt munka becse mellett az egyesület anyagi erejére is, mely ép a legközelebbi időben nagyon is igénybe lesz véve azon nagyobb és sürgősebb munkák által, melyeknek kiadását egyesületünk már elhatározta.

Ez a szempont volt az indoka annak is, hogy Péch Dezső és Spettmann János tagtársainknak ajánlatát, melyben ígérték, hogy 1899 elejére egy magyar-francia és francia-magyar szótárt állítanak össze, ha az egyesület azokat kiadja, nem fogadhatta el az igazgató-választmány s illetve a kiadásra nézve nem tehetett ígéretet.

Jóteköny alapítványaink két ízben is alkalmat nyújtottak az igazgató-választmánynak arra, hogy nyomasztó anyagi körülmények között élő özvegyeknek, árváknak és erdőtisztéknek segélyt nyújtson, sajnos azonban, ép az özvegyek és árvák alapja mindkét esetben elégtelennek bizonyult arra, hogy minden méltányos igényt ki lehessen elégíteni.

A Wagner-alapítványból a múlt év decemberében 35, ez évben pedig 36 özvegy kért támogatást, de az

igazgató-választmány a múlt évben csak 26, a folyó évben pedig 27 özvegynek juttathatott 20—40 frtnyi segélyt.

A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítványból is 21 folyamodó közül csak tizet, a folyó évben pedig 26 folyamodó közül szintén tizet segélyezhetett 20—30 forinttal.

Csak a gróf Tisza Lajos-alapítványból lehetett minden méltányos kérést teljesíteni. Ennek kamataiból a múlt évben 10, a folyó évben pedig 12 erdőtiszt és erdészeti alliszt kapott 50—80 frtnyi segélyt.

A Bedő Albert-alapítvány ösztöndíjasai közül Zivuska Jenő az elmúlt tanévben teljesen befejezte az általános erdészeti tanfolyamot, kérelmére azonban ösztöndíja az erdőmérnöki tanfolyam elvégezhetőse céljából a folyó tanévre is meghagyatott. Miként Zivuska Jenő, ugy második ösztöndíjasunk, Janovitzky Béla is teljes mértékben megfelelt tanulmányi előmenetelével az alapszabályok követelményeinek.

A gróf Forgách Károly-féle agganccgyűjteményt a gyűjtemény alapítója újabb 193 értékes agganccsal egészítette ki; az új küldeményt székházunk kistermében helyeztük el. A felállítás költségeit, mint előbb, most is az alapító viselte.

Alapszabályaink módosított szövegének jóváhagyását a múlt évi közgyűlés határozatához képest illetékes helyen kieszközölvén, az új szöveget kinyomattuk s egyesületünk minden tagjának megküldtük.

Végrehajtottuk egyszersmind az új alapszabályoknak a könyvtár használatára vonatkozó rendelkezését is, oly módon, hogy könyvtárunk katalógusát kinyomatra szétküldöttük s egyszersmind vidéki tagtársainkat tájékozással láttuk el arra nézve is, hogy könyvtárunkat miként vehetik igénybe.

Folyó kebli ügyeinket gyorsan és pontosan igyekezünk elintézni s tőlünk telhetőleg az egyesület kötelékén kívül állóknak is mindig készséggel szolgáltunk tanácssal és felvilágosítással, ha hozzánk fordultak.

Irodánk teendői azonban, főleg mióta közvetlenül elárusított egyesületi kiadványaink száma folyvást nagyobb lesz, jelentékeny mértékben megszorodott, úgy, hogy az igazgató-választmány irodánk vezetőjének, Gaál Károlynak azt a kérelmét, hogy eddigi 400 frt javadalmazását az év elejétől kezdve 600 forintra emelje fel, teljesen méltányosnak találta s a jövő évi költségvetés tervezetének összeállításánál figyelembe is vette. A folyó évre azonban költségvetési hitel hiányában a különbözet már nem utalványozhatta ki s ennél fogva abban állapodott meg, hogy a t. közgyűlés jóváhagyása esetében nevezettet a remélhető megtakarításból s illetve bevételetöbbletből 100 frt rendkívüli jutalomban fogja részesíteni.

Tisztelettel kérem tehát a közgyűlést, hogy erre az igazgató-választmányt felhatalmazni kegyeskedjék, a fedezetet illetőleg pedig megjegyzem, hogy semmiféle nehézségbe sem ütközik.

Bevételeink ugyanis a 31.980 frt előirányzattal szemben már most is 30641 frtra rugnak, de ebbe az összegbe még nincsenek beszámítva a földhitelintézetnél elhelyezett értékpapiraink esedékessé vált kamatai és más olyan bevételeink, melyekre biztosan számíthatunk. Ezekkel a még remélhető bevételekkel együtt összes bevételeink az év végéig előre láthatólag mintegy 36500 frtra fognak emelkedni, kerek számban tehát mintegy 4500 frttal fogják meghaladni az előirányzatot. Kiadásaink ellenben legfeljebb 500 forinttal fogják meghaladni az előirányzatot s ez a többlet is az átfutó kiadásoknál merül fel, a

hol minden kiadással megfelelő bevétel áll szemben. Mérlegünk tehát egészben véve mintegy 4000 frral kedvezőbbben záródik le az előirányzatnál s így nemcsak az előbb említett kiadás lesz nehézség nélkül fedezhető, hanem a törzsvagyonhoz is jóval nagyobb összeget csatolhatunk az év végén, mint a mennyire a költségvetés készítésekor számítottunk.

Törzsvagyonunkat a múlt évi közgyűlés idejében --- --- --- --- --- 344,986 frt 85 kr-al mutattuk ki; s ezenkívül még egy 4505 frtos takarékpénztári könyvecskében elhelyezett irodalmi letétünk is volt.

Jelenleg törzsvagyonunk a következő értékekből áll:

készpénzben van ---	3,866 frt 96 kr.,
alapítványi kötelez-	
vényekben ---	51,283 frt 31 kr.,
értékpapírokban ---	84,100 frt — kr.,
székházunk értéke	
kitesz ---	194,165 frt 20 kr.,
a leltári tárgyak ér-	
téke ---	12,290 frt 31 kr.,
a könyvtár értéke ---	6,389 frt 66 kr.,
összes törzsvagyonunk tehát jelenleg ---	352,095 frt 44 kr.,
a miből 13750 forint a Deák Ferencz alapítványt,	
16545 forint 82 kr a Wagner Károly alapítványt, 25125	
forint a gróf Tisza Lajos alapítványt, 5379 forint 16 kr	
a magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítványt,	
16916 forint 50 kr a Bedő Albert alapítványt és 989 forint	
48 kr a székesfehérvári ismeretlen alapítványát illeti. S mind-	
ezezen kívül van még egy 3680 forintos irodalmi letétünk.	

Törzsvagyonunk tehát a mult évi közgyűlés óta 7108 forint 59 krral gyarapodott, irodalmi letétünk ellenben 825 forinttal apadt.

Törzsvagyonunkhoz azonban — mint emliteni szerencsém volt — az év végén még mintegy 4000 frtot csatolhatunk, ugy hogy összes vagyonunk remélhetőleg még ez évben 356,000 frtra emelkedik.

A csatolás módja tekintetében az igazgató-választmány javaslata az, hogy az előbb említett összegből első sorban a Wagner Károly és a Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítványok növeltessenek legalább akkora összeggel, *hogy az elsőnek tőkéje az év végén 17000 frtra, az utóbbié pedig 6000 frtra emelkedjék*, a mihez az elsőnél 454 frt 18 krnak, az utóbbinál pedig 620 frt 84 krnak a csatolása szükséges.

Tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy az igazgató-választmánynak ezt az indítványát elfogadni méltóztassék.

Egyesületünk létszáma a mult évi közgyűlés idejében 1 tiszteletbeli, 1 pártoló, 871 alapító és 1148 rendes tagból, összesen tehát 2021 tagból állott. Azóta az alapító tagok s illetve az alapítványok száma az alapított tőkék törlése folytán 17-tel, a rendes tagok száma pedig több tagtársunk elhalálozása és kilépése folytán 40-nel apadt, viszont azonban az ujonnan belépett tagokkal az alapítók száma 6-tal, a rendes tagoké pedig 30-czal emelkedett, ugy hogy létszámunk most 1 tiszteletbeli, 1 pártoló, 860 alapító és 1138 rendes tagból, vagyis egészben véve 1998 tagból áll.

Ebbe azonban azon új tagtársaink, kik most a tisztelt közgyűléstől kérik felvételüket, nincsenek befoglalva. Ezek a következők: *Krajcsovich* Rezső uradalmi tisztartó, aj. *Szojka Gyula*; *Przihoda* Pál urad. erdőmester, ajánlja

Krause Manó; *Árnaut* Miklós akad. hallgató, aj. Vadas Jenő; *Kohout* János, *Hepke* Arthur, *Pop Andron* Jakab, *Schvaller* Kálmán, *Wolf* Péter és *Moldvai* Vilmos erdőakadémiai hallgatók, aj. Csiby Lőrincz.

Tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy őket egyesületünk kötelékébe felvenni méltóztassék.

A mult évi közgyűlés óta elhunytak tagtársaink közül: Adriányi Arnold, b. Radák Ádám és Herczfeld Gyula alapító tagok, továbbá Borköles József, Felföldy Sándor, Hajnal István, Helm Ervin, Koltár Károly, Misselbacher Nándor, Révai Lajos, Rétyi Zsigmond, Ujlaky István és Werner Emil rendes tagok.

Méltóztassék a t. közgyűlés az eddigi kegyeletes szokáshoz hiven az *elhunytak elvesztése felett sajnálatát és részvétét jegyzőkönyvileg kifejezni.*

És végül kegyeskedjék tudomásul venni a t. közgyűlés, hogy egyesületünk egykori nagyérdemű alelnökének, néhai Wagner Károly főerdőtanácsosnak siremlékét a lefolyt idő alatt is kegyeletes gondozásban részesítettük.

Fenyőfűrészáruk osztályozásáról.

Irta: *Medveczky Ernő*, m. kir. erdészjelölt.

Minden termelési ág jóvedelmezőségére lényeges befolyással bír azon körülmény, hogy milyen minőségű árut tudunk előállítani. Határozottan állitható ez az utolsó évtizedek alatt hazánkban jelentékenyen fellendült fűrészáru termelésről is, mely nyersanyagát leginkább jegenye- és luczfenyő állabaink faterméséből meríti. Az erdészettel foglalkozók előtt — azt hiszem — nem lesz érdektelen, ha az e fanemekből termelt fűrészáruk minőségére befo-